

ADRODDIAD I FWRDD UCHELGAIS ECONOMAIDD GOGLEDD CYMRU 5^{ed} CHWEFROR, 2021

TEITL: *Cynllun Twf Gogledd Cymru - Prosesau Cyllido ac Achos Busnes*

AWDUR: *Hedd Vaughan-Evans, Rheolwr Gweithrediadau*

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yw diweddarau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru ar y prosesau perthnasol ar gyfer cymeradwyo achosion busnes y prosiectau a sicrhau bod y cyllid yn cael ei dynnu i lawr yn flynyddol.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Bod y Bwrdd yn nodi cynnwys yr adroddiad.

3. Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Fel sydd wedi'i nodi yn yr adroddiad.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 4.1. Ym mis Rhagfyr 2020, fe wnaeth y Bwrdd Uchelgais a Llywodraethau Cymru a'r DU gytuno ar y Cytundeb Terfynol ar gyfer Cynllun Twf Gogledd Cymru.
- 4.2. Mae'r adroddiad hwn yn darparu trosolwg o'r prosesau y cytunwyd arnynt gan y ddwy Lywodraeth ar gyfer cymeradwyo'r cyllid blynyddol a chymeradwyo achosion busnes unigol.

Cyllid Blynyddol - Proses Gymeradwyo

- 4.3. Er mwyn sicrhau y tynnir cyllid i lawr yn flynyddol, bydd angen i Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru ddangos y cynnydd sydd wedi'i wneud bob blwyddyn drwy gyflwyno cyfres o ddogfennau allweddol i'r ddwy lywodraeth. Mae'r dogfennau hyn yn cynnwys:
- Adroddiad Blynyddol ar y Cynllun Twf;
 - Cynllun Sicrwydd a Chymeradwyo Integredig wedi'i ddiweddarau;
 - Achosion Busnes Portffolio a Rhaglenni wedi'u diweddarau;
 - Adroddiad Porth 0 diweddaraf ar gyfer y Cynllun Twf;
 - Cynllun Gweithredu wedi'i ddiweddarau;
 - Cynllun Monitro a Gwerthuso wedi'i ddiweddarau.
- 4.4. Unwaith y byddant wedi'u cyflwyno, byddai'r ddwy Lywodraeth yn llywio'r dogfennau drwy eu prosesau cymeradwyo mewnol. Mae'n bosib y bydd angen i'r Bwrdd Uchelgais gyflwyno neu ddarparu gwybodaeth bellach fel rhan o'r broses. Yn dilyn cymeradwyaeth, byddai Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi Llythyr Dyfarnu Grant i alluogi tynnu'r cyllid i lawr.

Achosion Busnes y Prosiectau - Proses Gymeradwyo

- 4.5. Rhaid i achosion busnes y prosiectau gael eu datblygu i'r Model Busnes Pum Achos yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru a Thrysorlys EM. Datblygir yr achosion busnes hyn mewn tri cham - Achos Amlinellol Strategol (SOC), Achos Busnes Amlinellol (OBC) ac Achos Busnes Llawn (FBC).
- 4.6. Mae pwrpas penodol i bob un o'r pum achos o fewn y model hwn:
- Achos Strategol - a oes angen y cynnig?
 - Achos Economaidd - a yw'r cynnig yn rhoi gwerth am arian?
 - Achos Masnachol - a yw'r cynnig yn hyfyw?
 - Achos Ariannol - a yw'r cynnig yn fforddiadwy?
 - Achos Rheolaethol - a yw'r cynnig yn gyraeddadwy?
- 4.7. Er mai'r Bwrdd Uchelgais yw'r corff gwneud penderfyniadau ar gyfer y Cynllun Twf wrth gymeradwyo achosion busnes, bydd Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yn adolygu ac yn cymeradwyo'r broses sicrwydd yr ymgwymerir â hi gan bob prosiect.
- 4.8. Mae tair elfen allweddol i'r broses sicrwydd ar gyfer achosion busnes:
- Proses Datblygu Achosion Busnes - datblygu achos busnes o ansawdd uchel yn unol â'r canllawiau, ymgymryd â'r gweithdai perthnasol a defnyddio arbenigedd penodol lle bo angen.
 - Sicrwydd Mewnol - ystyriaeth drwy'r bwrdd prosiect perthnasol, y bwrdd rhaglen perthnasol, y bwrdd portffolio a'r Swyddfa Rheoli Portffolio.
 - Sicrwydd Allanol - drwy Adolygiadau Porth.
- 4.9. Mae Adolygiadau Porth yn rhan allweddol o'r broses sicrwydd. Maent yn adolygiadau annibynnol a wneir ar bwyntiau penderfynu allweddol yng nghylch bywyd prosiect:
- Porth 1 - Cyfiawnhad Busnes. Yn cyd-fynd â'r Achos Amlinellol Strategol (SOC).
 - Porth 2 - Strategaeth Cyflawni. Yn cyd-fynd â'r Achos Busnes Amlinellol (OBC).
 - Porth 3 - Penderfyniad Buddsoddi. Yn cyd-fynd â'r Achos Busnes Llawn (FBC).
 - Porth 4 - Parodrwydd am y Gwasanaeth. Ar ôl adeiladu, ond cyn cyflawni'r gwasanaeth.
 - Porth 5 - Adolygiad Gweithredol a Gwireddu Buddion.
 - PAR - Adolygiad Asesu Prosiect. Yn hyblyg ac fe'i defnyddir lle mae prosiectau yn disgyn rhwng y Pyrth traddodiadol.
- 4.10. Yn sgil eu haeddfedrwydd a bodolaeth Achosion Busnes y Rhaglenni a'r Portffolio, bydd y rhan fwyaf o brosiectau'r Cynllun Twf yn symud ymlaen i'r cam OBC.
- 4.11 Wrth gymeradwyo'r Achos Busnes Amlinellol (yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth y Llywodraeth i'r broses sicrwydd), bydd y Bwrdd Uchelgais yn galluogi i'r prosiect fwrw ymlaen â'r gweithgaredd caffael angenrheidiol. Bydd hyn yn caniatáu i'r Achos Busnes Llawn gael ei ddatblygu, gan ddarparu rhagor o sicrwydd ynghylch cost, amserlenni a buddion. Unwaith y bydd yr Achos Busnes Llawn wedi'i gymeradwyo, gellir cychwyn cyflawni.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro - Awdurdod Lletya:

“Dim sylwadau i’w hychwanegu o safbwynt priodoldeb.”

ii. Swyddog Cyllid Statudol (Swyddog Adran 151 yr Awdurdod Lletya):

“Fel mae paragraff 1.1 yn nodi, mae’r adroddiad yn gosod allan y drefn i’w ddilyn er mwyn gallu sicrhau’r derbyniadau grant blynyddol.”